

12_český jazyk_ 9.AB_zápor

Milí devátáci,

přeji Vám
trávit čas?
jde se na

hezký den a mám pro Vás hádanku. V jaké společnosti se parádně
? Ale víš. Přece s češtinou Vás život baví 😊 Dost bylo žertování,
pracování.

Tento týden se něco dozvíte o záporu v českých větách, podíváme se na dobový kontext české literatury 2. poloviny 20. století a čeká Vás též cestování v čase.

MĚJTE SE KRÁSNĚ A HLAVNĚ V PONDĚLÍ 8. ČERVNA HODNĚ ŠTĚSTÍ!!!

BUDU NA VÁS MYSLET! TO ZVLÁDNETE, JSTE ŠIKULKY!

😊 **NOVÉ UČIVO** 😊 Otevři si sešit **TEORIE** a opiš si:

ZÁPOR

- v češtině je možné popřít obsah celé věty nebo jen její část
- popření platnosti věty se uskutečňuje pomocí zápornky ne-

ZÁPOR

MLUVNICKÝ

popírá buď obsah věty, nebo větného členu

VĚTNÝ

popírá platnost celé věty

zápornka ne- u slovesa v přísudku

Nepodíval jsem se.
Nebude se na to dívat.
Ten míč nekopl.

ČLENSKÝ

popírá platnost části věty

zápornka ne- stojí samostatně před částí věty, která se popírá

Stalo se to ne mou vinou.
Ne všechny zápasy sleduji.
Ne vždy jsem tomu rozuměl.

SLOVNÍ (lexikální)

popírá význam příslušného slova, tvoří jeho opak

nestvůra, nepřavý, nepřítel

zápornky jsou ve slově předponou

Setká-li se zápor mluvnický se záporem slovním, význam věty je kladný (s náznakem neurčitosti). *To není neštěstí.*

Chceme-li popřít všechny možné případy, použijme zájmena a příslovce záporná – jedná se o tzv. **DVOJÍ ZÁPOR**. *Neřeknu to ani mamince ani tatínkovi.*

😊 **PROCVIČOVÁNÍ** 😊 Nyní si otevři školní sešit a vypracuj následující úkoly. Připomínám hezkou úpravu sešitu, datum, popř. číslo týdne.

a) Rozhodni, zda se jedná o zápor: 1. větný 2. členský (věty přepiš do sešitu)

Vlaky dnes nemají zpoždění. () Ne všechna slovíčka jsem se stihl naučit. () Neumím moc dobře vařit. () Nedělej mi to ještě těžší. () Ne vždy je mi do zpěvu. () Ne každý pracoval zodpovědně. ()

b) Připoj k přídavným jménům vhodná podstatná jména. Význam přídavného jména vhodně nahraďte synonymy.

Nepříznivé _____ : _____

Nevidomý _____ : _____

Nemoderní _____ : _____

Nevysoký _____ : _____

c) Obměň uvedené věty tak, aby v nich byly dva záporny a věty měly smysl kladný. Tento úkol můžeš vypracovat do 7. června také v Teams.

Výměna byla užitečná.

Jeho názor je rozumný.

Je to zajímavé.

Bylo to zcela nemožné.

Dopadlo to uspokojivě.

😊 **PRO MILOVNÍKY ČEŠTINY** 😊 Zde si můžeš téma záporu v české větě procvičit.

<https://www.skolasnadhledem.cz/game/655>

😊 **PRÁCE V HRAVÉ ČEŠTINĚ** 😊 Na straně 23 udělej všechna cvičení 1, 2, 3, 4, ať si mluvnický zápor dobře procvičíš.

😊 **SLOHOVÝ ÚKOL** 😊 V úvodu jsem řekla, že budeme cestovat v čase. Není rok 2020, ale ocitáme se v roce 2090...sedíš si na zápraží a v záři zapadajícího slunce si promítáš svůj život. Co všechno Ti dal? Čeho všeho jsi dosáhl? Splnily se ti sny, které jsi měl v patnácti? Do slohového sešitu napiš ŽIVOTOPIŠ Z POHLEDU ČLOVĚKA, KTERÝ REKAPITULUJE VE STÁŘÍ SVŮJ ŽIVOT. Těším se, jak si počtu...

😊 **LITERÁRNÍ OKÉNKO** 😊 V Teams máš uložené dvě prezentace, které zachycují dobový kontext. Po zhlédnutí prezentací si následující opiš do literárního sešitu:

ČESKÁ LITERATURA DRUHÉ POLOVINY 20. STOLETÍ

Vliv historických událostí na literaturu

1945 – čeští spisovatelé navázali na demokratické tendence první republiky

1948 a 50. léta – přetrženy demokratické tendence -> sovětský model literatury

- více než 27 milionů knih zlikvidováno, mnohé časopisy přestaly vycházet, někteří literáti odešli do emigrace (E. Hostovský, J. Voskovec), někteří spisovatelé odsouzeni k mnohaletému žaláři (J. Zahradníček), z knihoven zmizeli „nepohodlní“ autoři (např. J. Orten, F. Kafka, surrealisté, katolíci).

1953 – po smrti Stalina došlo ke kulturnímu uvolnění

1956 – II. sjezd Svazu československých spisovatelů – Seifert a Hrubín požadovali uměleckou svobodu

60. léta – pokračuje kulturní uvolnění

1968 – naděje tzv. Pražského jara a tedy návrat k demokratickým tendencím zmařily tanky Varšavské smlouvy

1969 – nastala éra normalizace, totality, zákazů publikování a emigrace

70. léta – literatura rozštěpena do 3 proudů:

oficiální, samizdatová, exilová

1989 – kulturní uvolnění, odpolitizování literatury

😊 **PRO ZÁJEMCE** 😊 Pěkné shrnutí nabízí tato prezentace.

<https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=http://dumy.cz/nahled/42575>

😊 **ŘEŠENÍ** 😊

- a) Vlaky dnes nemají zpoždění. (1) Ne všechna slovíčka jsem se stihl naučit. (2) Neumím moc dobře vařit. (1) Nedělej mi to ještě těžší. (1) Ne vždy je mi do zpěvu. (2) Ne každý pracoval zodpovědně. (2)
- b) Nepříznivé počasí-škaredé, deštivé... „nevidomý člověk-slepý, nevidící...“, nmoderní oděv-starý, nenosící se..nevysoký-strom, malý, nízký..

HRAVÁ ČEŠTINA

MLUVNICKÝ ZÁPOR

1. Vyřeš tajenku, která ti prozradí, jak se jmenuje zápor věcného významu slova. Přijdeš na slova stejného či podobného významu? Nápodoba: všechna začínají na písmena NE-

1. Bdit
2. Krátce
3. Děterný
4. Levý
5. Náhlý
6. Sok

Tajenka:skvň.....

2. Ještě chybí jeden zápor. Jaký, to zjistíš v doplňovačce. Zakroužkuj, zda je výrok pravdivý či nikoliv. S pomocí písmen pak slož tajenku.

Výrok	ANO	NE
Příkladem věcného záporu je například klid – neklid.	☐	☒
Věta může mít podobu kladnou nebo zápornou.	☒	☐
Zápor tvoříme pomocí záporky ne.	☒	☐
Slovní zápor v češtině neexistuje.	☐	☒
Ve větě záporu se záporky pojí se slovesem.	☒	☐
„Karolina nic neviděla.“ je věta kladná.	☐	☒
Zápor členský se klade přímo k větnému členu.	☒	☐
V české větě nelze vyjádřit částečný zápor.	☐	☒
Kladnou větou se vyjadřuje příkaz, tvrzení, přání.	☒	☐

Tajenka:mluvnický.....

3. Spoj věty kladné se zápornými a zároveň doplň chybějící slova podle obrázků.

.....Nashinai málo lesních plodů.

.....Čistili jsme sousedovo auto od bahna.

.....Někdo ho viděl v tramvaji.

.....Vyhrali Gustav i Pepa.

.....Všichni umí abecedu.

Nikdo honevidel..... v tramvaji.

.....Nikdo neumí abecedu.

.....Nenesbírali mnoho lesních plodů

.....Nečistili jsme sousedovo auto od bahna.

.....Nevyhrali ani Gustav, ani Pepa.

4. Dvojice slov se úplně pomíchaly. Spoj je všechny a ke třem takto spojeným párům vymysli větu.

Vatné odpovědi žáků